

FORSSAN KAUPUNKI

**FORSSAN VESIHUOLTOLIIKELAITOKSEN TILINPÄÄTÖS
2023**

SISÄLLYSLUETTELO

TILINPÄÄTÖS 2023

SISÄLLYSLUETTELO	1
1. Vesihuoltojohtajan katsaus	2
2. Olennaiset tapahtumat ja muutokset toiminnassa ja taloudessa	3
3. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista.....	4
4. Ympäristötekijät	6
5. Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä.....	6
6. Esitys tilikauden 2023 tuloksen käsittelystä	6
7. Talousarvion toteutumisvertailu	7
8. Tilinpäätöslaskelmat	14
9. Tilinpäätöksen liitetiedot	27
LIITE 1 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä Forssan vesihuoltoliikelaitoksella	

Forssan vesihuoltoliikelaitoksen tilinpäätös

1. Vesihuoltojohtajan katsaus

Vuosi 2023 oli Forssan vesihuoltoliikelaitoksen 28. toimintavuosi kunnallisena liikelaitoksena.

Vuoden 2023 aikana jatkettiin siirtojohtolinjan rakentamista uudelta vedenottamolta Forssaan. Projektia on tehty yhteistyössä Tammelan kunnan kanssa Tammelan kunnan sijoittaessa samaan kaivantoon omaa yhdyskuntakehitystä tukevaa vesihuoltoinfraansa. Vesihuoltoliikelaitoksen ja Tammelan kunnan välinen yhteistyö on sujunut esimerkillisesti ja etenee varmasti hyvässä hengessä projektin valmistumiseen saakka.

Ukrainan sota jatkuu jo kolmatta vuotta ja maailma vaikuttaa kulkevan kohti suurempaa ja pelottavampaa kaaosta. Venäjä tuhoaa sotilaskohteiden lisäksi edelleen tarkoituksellisesti ja säälimättä Ukrainan siviilikohteita sekä energia- ja vesihuoltoinfraa kurjistaen siviilien elinoloja tarkoituksenaan murtaa ukrainalaisten vastarinta. On inhimillistä, että omaa mielenterveyttämme suojellaksemme pyrimme elämään omassa turvallisen tuntuksessa kuplassamme välillä haluten unohtaa maailman ongelmat. Uutiskuvat ovat järkyttäviä, mutta niitäkään emme jää murehtimaan, kuten vielä jokin aika sitten. Tunnistamattomia droneja on havaittu Suomenkin kriittisen infran ja puolustusvoimiin linkittyvien tuotanto- ja muiden laitosten ilmatilassa. Vihollinen tai muuten vihamielinen toimija pyrkii hankkimaan tietoa ja vaikuttamaan yhteiskunnan toimintaan jo ennen mahdollisia sotilaallisia toimia tavoitteenaan aiheuttaa turvallisuuden tunnetta ja sitoa yhteiskunnan resursseja häiriöiden torjuntaan ja niiden poistamiseen. Ennusmerkit tulevasta ovat hälyttäviä.

Vanhan sanonnan mukaan armeija marssii vatsallaan. Perustarpeista tulee huolehtia, jotta riittää voimaa puolustaa kotimaata. Ruoka on puhtaan juomaveden jälkeen tärkein ihmisen perustarpeista ja sen vuoksi Forssan elintarviketeollisuudella on merkittävä kriisinajan tehtävä huolehtia elintarvikkeiden riittävydestä paitsi yhteiskunnan myös maanpuolustuksen tarpeisiin. Forssan vesihuoltoliikelaitoksella puolestaan on aivan kriittisen tärkeä tehtävä toimittaa elintarvikkeiden tuottamiseen soveltuvaa turvallista ja aina puhdasta talousvettä. Jätevedet on kriisin ajanakin pyrittävä puhdistamaan mahdollisimman hyvin. Toimiva ja turvallinen vesihuolto onkin Suomen kansalaisten ja ympäristön suojelua eli maan puolustamista sanan varsinaisessa merkityksessään.

Vesihuolto on yhteiskunnan toiminnan kannalta tärkeää kriittistä infraa, jonka toimintakunnon ylläpito ja suojeleminen on meidän tärkein tehtävämme.

Kiitän vesihuoltoliikelaitoksen henkilökuntaa kuluneen vuoden työpanoksesta ja omistautumisesta vesihuoltopalveluiden turvaamiseksi!

Kimmo Paakkonen
vesihuoltojohtaja

2. Olennaiset tapahtumat ja muutokset toiminnassa ja taloudessa

Laitoksen palvelutoiminta jatkui vakiintuneen käytännön mukaisena. Laitoksen omistajalleen maksama korvaus peruspääomasta oli 708 642 euroa, joka on noin 11 % vesihuoltoliikelaitoksen koko liikevaihdon määrästä. Korvauksen suuruus aiheuttaa haasteita vesihuoltoliikelaitoksen toiminnan rahoittamiseen.

Tilikauden 2023 ylijäämä oli 466 972 euroa ja se on 691 607 euroa hyväksytyä talousarviota parempi. Liikevaihto oli 428 168 euroa talousarviota suurempi. Materiaaleja hankittiin 28 224 eurolla hyväksytyä talousarviota vähemmän, kun taas ostopalveluita 6 121 eurolla hyväksytyä talousarviota enemmän. Käyttöaineita ja tarvikkeita ostettiin 3 314 eurolla enemmän vuoteen 2022 verrattuna. Kemikaaleja ostettiin vastaavasti 980 eurolla vähemmän ja sähköä 132 884 eurolla enemmän vuoteen 2022 verraten. Ostopalveluissa kustannusten nousua edellisvuoteen verrattuna oli 13 730 euroa. Laitoksen palvelutoiminta jatkui vakiintuneen käytännön mukaisena.

Vesihuollon aiheuttamia vahinkoja, joista asiakkaille tuli korvauksia maksaa, tapahtui vuonna 2023 yksi josta maksettiin korvausta 1 959 euroa.

Vesihuoltoliikelaitoksen tileistä poistettiin epävarmoina saatavina yhteensä 6 983 euroa. Tileistä poistaminen ei tarkoita saatavien perinnästä luopumista.

Valtuuston vahvistama investointivaltuus 2 500 000 euroa riitti. Talousarvion mukaisesti nostettiin 2 000 000 euron laina.

Johtokunta

Forssan vesihuoltoliikelaitoksen 4-vuotinen johtokunta johtaa laitoksen toimintaa kaupunginhallituksen alaisuudessa. Johtokunta koostuu 5 jäsenestä. Asiat esitteli Forssan vesihuoltojohtaja Kimmo Paakkonen.

Johtokunta kokoontui yhteensä 11 kertaa ja käsitteli 70 pykälää.

Johtokunnan jäsenet (suluissa osallistuminen)

Vuorenmaa Janne, puheenjohtaja 4.9.2023 saakka (6)
 Joenpalo Ilkka, puheenjohtaja 5.9.2023 alkaen (4)
 Jokela Jyrki, varapuheenjohtaja (11)
 Kaasalainen Kati, jäsen (9)
 Kallioinen Marjut, jäsen (11)
 Tasala Kari, jäsen (7)

Varajäsenet

Joenpalo Ilkka
 Uutela Matti
 Suoranta Kari
 Haarlo Taruanna
 Känkänen Elitsa
 Hakala Reima (1)

Johtokunnan kokoukseen on voinut johtosäännön mukaan osallistua seuraavat henkilöt: kaupunginhallituksen pj. Mika Penttilä, kaupunginhallituksen nimeämä edustaja Jouko Haonperä, kaupunginjohtaja Jari Kesäniemi (varalla talousjohtaja Timo Finning) ja tekninen johtaja Antti Heinilä.

Johtokunta käsitteli talousarvion ja toimintasuunnitelmien sekä talouden toteutumisseurannan lisäksi kertomusvuoden kokouksissaan mm. seuraavia asioita:

- rekrytointeja ja tehtävänimikkeen muutoksia

- vesihuoltoliikelaitoksen strategia vuosille 2023 - 2033
- uuden vedenottamon rakentamiseen liittyvä hankintapäätös
- jäteveden perusmaksun käyttöönotto 1.1.2024 alkaen

Henkilöstö

Hannula Sanna-Maija	vesihuoltosihteeri
Jokikunnas Kalle	prosessinhoitaja
Komu Jaana	käyttöpäällikkö
Koskenoja Olli	putkiasentaja
Kossila Tomi	putkiasentaja
Lehtinen Jussi	tekninen päällikkö
Lindström Janne	prosessinhoitaja
Mäkinen Ville	työpäällikkö
Nikkanen Topi	putkiasentaja
Näykki Ari	putkiasentaja
Paakkonen Kimmo	vesihuoltojohtaja
Seppänen Henri	putkimestari
Suojoki Petri	prosessinhoitaja
Virtanen Markku	putkiasentaja
Vähämäki Jani	prosessinhoitaja
Vähä-Pietilä Tero	putkiasentaja
Yli-Väärälä Mari	vesihuoltosihteeri

Henkilökunnan työpaikkakokouksia järjestettiin kertomusvuonna 3 kertaa.

Henkilökuntaa oli yhteensä 17.

Maksetut palkat ja palkkiot: 1 255 092 euroa (2022: 1 123 251 euroa). Sisältää investointeihin aktivoidut palkat.

3. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vesihuoltoliikelaitoksen asiakkaat ovat omaksuneet kestävän kehityksen periaatteita ja ottavat huomioon ympäristönäkökulmia päivittäisissä toimissaan. Tulevaisuudessa on odotettavissa, että vedenkulutus laskee edelleen tasaisesti. Myös energian hinnannousu vaikuttaa varsinkin lämpimän veden käytön määrään. Tämä näkyy vedenkulutuksen ja jätevesikuormituksen vähenemisenä.

Tulevia näkymiä ennakoitaessa on hyvä tiedostaa maailmanpoliittinen tilanne ja sen mahdollisesti aiheuttamat muutokset mm. vesihuoltoliikelaitoksen vettä käyttävien teollisuusasiakkaiden tuotantoon.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Vesihuoltoliikelaitoksen on huoltovarmuuskriittisenä toimijana varmistettava tuottamiensa vesihuoltopalveluiden turvaaminen kaikkina aikoina, kaikissa tilanteissa, aina.

Vesihuoltoliikelaitos huolehtii vahvistetulla toiminta-alueellaan vesihuoltolain (9.2.2001/119) mukaisten vesihuoltopalveluiden tuottamisesta. Vesihuoltopalveluihin sisältyy veden johtaminen, käsittely ja toimittaminen talousvetenä käytettäväksi sekä jäteveden poisjohtaminen ja käsittely lupaehtojen mukaisesti.

Vesihuollon toimintaan vaikuttavat mm. strategiset riskit, toiminnalliset riskit, taloudelliset riskit ja vahinkoriskit.

Vesihuollon strategiset riskit liittyvät sen kykyyn tuottaa lupaehtojen mukaisia vesihuoltopalveluita, kun toimintaympäristö on jatkuvassa muutoksessa. Tästä syystä vesihuoltoliikelaitos laati vuonna 2023 Forssan vesihuollon strategian seuraavaksi kymmeneksi vuodeksi.

Vesihuoltoliikelaitoksen toiminnan kannalta merkittävin riski on vesihuoltopalveluiden häiriöttömän toiminnan keskeytyminen. Häiriötöntä toimintaa uhkaavat mm. resursseihin kohdistuvat haasteet niin infran, henkilöstön kuin taloudenkin osalta. Uhat voivat olla kaupunkiorganisaation sisäisiä tai ulkoa tulevia.

Venäjän sotilaallinen hyökkäys Ukrainaan on osoittanut, että sotilaalliset iskut kohdistuvat kriittiseen infraan vesihuolto mukaan lukien. Tämä on nostanut vesihuollon jo aiemmin hyvällä tasolla olleen varautumisen merkitystä entisestään. Huoltovarmuuskriittisenä toimijana vesihuoltoliikelaitos on tehnyt yhteistyötä eri viranomaisstahojen kanssa, jotta mahdolliset riskit pystyttäisiin tunnistamaan ja minimoimaan.

Tietoturvaan liittyvät riskit ovat kasvaneet. Vesihuollon elintärkeästä asemasta johtuen vesihuoltoliikelaitos on joutunut punnitsemaan tarkasti kunnallisen päätöksenteon avoimen raportoinnin ja toisaalta kriittisten infrapalveluidensa turvaamisen välillä. Vesihuollossa toivotaan kaupunkiorganisaation tunnistavan vesihuollon kriittinen asema huoltovarmuuden näkökulmasta, jotta nykykäytänteisiin saataisiin muutos, jolloin ulkoa tulevia uhkia voitaisiin torjua tehokkaammin. Huoltovarmuus on syytä pitää vahvasti mielessä niin kunnissa kuin kansallisestikin, kun tehdään vesihuoltoa koskevia ratkaisuja.

Vesihuoltopalveluiden on toimittava ympäri vuorokauden vuoden jokaisena päivänä. Osaavan ja riittävän henkilöstöresurssin saaminen ja sitouttaminen muodostavat yhden suurimmista toiminnallisista riskeistä vesihuollossa. Organisaation ohuus ja avainhenkilöriskit korostuvat pienellä toimijalla. Toimivan varahenkilöjärjestelmän muodostaminen nykyisillä henkilöstöresursseilla on mahdotonta. Vesihuollon työtehtävät vaativat ammatillista erityisosaamista. Talousveden ja -verkostojen parissa ei voi työskennellä ilman alan asiantuntemusta. Osaamisvaatimukset on esitetty tarkemmin Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa (1351/2006) talousvettä toimittavassa laitoksessa työskentelevältä vaadittavasta laitosteknisestä ja talousvesihygieenisestä osaamisesta ja osaamisen testaamisesta. Avainasemassa on myös oman vesihuoltoinfran tunteminen. Em. seikat sulkevat pois mahdollisen vuokratyövoiman käytön muissa kuin avustavissa töissä.

Yleisen kustannustason nousu on yhdistettynä vedenkulutuksen vähenemiseen ja jätevesien kuormituksen laskuun, aiheuttavat suuria haasteita talouden suunnittelussa ja tasapainottamisessa.

4. Ympäristötekijät

Veden hankinnassa ja jäteveden puhdistuksessa toimitaan lupaehtojen ja voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti viranomaisen valvoessa toimintaa.

5. Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Vesihuoltoliikelaitoksen tehtävät ja toimivalta on määritelty Forssan kaupungin hallintosäännössä.

Vesihuoltoliikelaitoksen johtokunta ohjaa ja valvoo liikelaitoksen toimintaa. Johtokunta vastaa liikelaitoksen hallinnon ja toiminnan sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä. Vesihuoltojohtaja johtaa liikelaitosta johtokunnan alaisuudessa ja vastaa sen toiminnasta, huolehtii hallinnosta sekä taloudenhoidosta ja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta. Vesihuoltojohtaja johtaa ja vastaa viestinnästä ja tiedottamisesta, edustaa liikelaitosta ja käyttää sen puhevaltaa.

Vesihuoltoliikelaitos noudattaa Forssan kaupunkikonsernin riskienhallintapolitiikka. Forssan kaupunginhallitus on hyväksynyt uuden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen kokouksessaan 22.1.2024, joka täydentää valtuuston kokouksessaan 11.12.2023 hyväksymiä Forssan kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteita.

6. Esitys tilikauden 2023 tuloksen käsittelystä

Liikelaitoksen ylijäämä ennen varauksia on 451 866,04 euroa.

Johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä ennen varauksia 451 866,04 euroa käsitellään seuraavasti:

1. tuloutetaan tehtyä poistoeroa suunnitelman mukaan 15 106,32 euroa
2. tilikauden ylijäämään kirjataan 466 972,36 euroa.

7. Talousarvion toteutumisvertailu

Toiminnan kuvaus

Vesihuoltoliikelaitos huolehtii vahvistetulla toiminta-alueellaan vesihuoltolain (9.2.2001/119) mukaisten vesihuoltopalveluiden tuottamisesta. Vesihuoltopalveluihin sisältyy veden johtaminen, käsittely ja toimittaminen talousvetenä käytettäväksi sekä jäteveden poisjohtaminen ja käsittely.

22.8.2014 vesihuoltolain muuttamisesta annetun lain mukaisesti hulevesien järjestämisestä aiheutuneet kustannukset on vesihuoltolain edellyttämistä tilinpäätöksen liitetiedoista ilmenevästi eriytetty vesihuoltoliikelaitoksen tilinpäätöksestä. Hulevesiverkoston rakentamisesta aiheutuneet investointikulut on kirjattu hulevesirahoituslaskelmassa esitetyksi ja käyttötalouden kulut on kohdennettu tiliöimällä kuluista aiheuttamisperiaatteella toteutuneen mukaisesti sellaisenaan ne kulut, jotka kohdentuvat yksiselitteisesti suoraan hulevesiin. Aiheuttamisperiaatteen mukaisesti toteutuneet kulut on laskutettu Forssan kaupungilta. Hulevesipoistojen osuuden on kaupunki korvannut tukemalla vesihuoltoliikelaitoksen hulevesi-investointeja poistoja vastaavalla euromäärällä. Taseeseen on otettu myös alv-saamiset ja ostovelat sekä korottomat velat kunnalta ja jäännöspääomalla erät on tasattu.

Valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen

Forssan kaupunginvaltuusto asetti Forssan vesihuoltoliikelaitokselle vuodelle 2023 seuraavat tavoitteet: Korvaus liikelaitokseen sijoitetusta pääomasta 700 000 euroa sisältäen n. 100 000 euron suuruisen tukkuvesialennuksen ja investoinnit enintään 2 500 000 euroa. Valtuuston asettamat tavoitteet toteutuivat kaikilta osin.

Johtokunnan asettamien tavoitteiden toteutuminen

Aurinkoenergiaselvitys

Vesihuoltoliikelaitoksen johtokunta asetti tavoitteeksi ostoenergian vähentämisen. Toimenpiteeksi määritettiin aurinkovoimalan rakentaminen. Projektin toteutumisen edellyttämä kaavamuuotos on kesken.

Vesihuollon toimintavarmuuden ylläpito

Vesihuollossa käynnistettiin vuoden 2022 kuluessa kuntarajan ylittävän vesihuoltolinjan rakentaminen. Projekti valmistuu vuoden 2024 aikana. Lisäksi aloitettiin uuden vedenottamon rakentaminen investointisuunnitelman mukaisesti. Vedenottamon käyttöönotto tapahtuu ympäristöluvan mukaisesti vuoden 2025 loppuun mennessä.

Mittaamattoman veden määrän pitäminen tasolla 1,50 m³/vuosi/metri

Toimintavuonna mittaamattoman veden määrä oli 1,96 m³/vuosi/metri. Tunnusluku kuvaa vesijohtoverkostosta vuotaneen tai laskuttamatta otetun veden määrää verkostopituutta kohti vuodessa.

Verkostovuotoja korjattiin toimintavuoden aikana yhteensä 7 kpl. Vesihuoltoliikelaitos on noudattanut vesihuoltoverkoston saneerausohjelmaa ja päivittänyt sitä vuosittain. Suunnitelmaa seuraamalla vuotovedet saadaan pidettyä hallinnassa.

Jätevesien ympäristöluvan mukainen käsittely

Jätevesiä tarkkailtiin jätevedenpuhdistamon ympäristöluvassa edellytettyjen jätevesitarkkailuohjelmien mukaisesti. Ensimmäisen vuosineljänneksen puhdistustulokset jäivät alle ympäristöluvan ehtojen kokonaistypen käsittelytehon osalta. Viimeisen vuosineljänneksen puhdistustulokset ylittivät ympäristöluvassa olevat raja-arvot fosforin ja kiintoaineen pitoisuuksien osalta.

Puhdistamolle tulevat jätevedet ovat verraten vahvoja ja sen vuoksi lupaehtojen täyttäminen on Sortoahan puhdistamolla yleensä ollut haastavampaa pitoisuusvaatimusten, kuin reduktiovaatimusten osalta.

Jätevesiverkoston vuotovesien määrän pitäminen alle 25 % /vuosi

Vuotovesien määrä oli 24 %. Vesihuoltoliikelaitos on noudattanut vesihuoltoverkoston saneerausohjelmaa ja päivittänyt sitä vuosittain. Suunnitelmaa seuraamalla vuotovedet saadaan pidettyä hallinnassa.

Henkilökunta on suorittanut koulutussuunnitelmiansa mukaiset korttikoulutukset

Koulutussuunnitelman toteutumista seurataan ja suunnitelmaa päivitetään työnantajan ja työntekijän välisissä keskusteluissa vuosittain. Lakisääteiset koulutukset ovat ajan tasalla.

Tuloslaskelma	ALKUPERÄI- NEN TA 2023	TA-MUU- TOKSET	MUUTETTU TA 2023	TOTEUTUMA	POIK- KEAMA
Liikevaihto	5 890 232		5 890 232	6 318 400	428 168
Liiketoiminnan muut tuotot	25 000		25 000	28 059	3 059
Tuet ja avustukset	22 000		22 000	33 877	11 877
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 083 500		1 083 500	1 055 276	28 224
Palvelujen ostot	1 097 000		1 097 000	1 103 121	-6 121
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	1 016 854		1 016 854	1 043 247	-26 393
Henkilösivukulut	<u>299 661</u>	<u>0</u>	<u>299 661</u>	<u>244 538</u>	<u>55 123</u>
Eläkekulut	258 178		258 178	201 431	56 747
Muut henkilösivukulut	41 483		41 483	43 107	-1 624
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	1 681 000		1 681 000	1 627 051	53 949
Liiketoiminnan muut kulut	188 852		188 852	75 447	113 405
LIIEKEYLIJÄÄMÄ	570 365	0	570 365	1 231 656	-661 291
Rahoitustuotot ja -kulut	<u>-810 000</u>	<u>0</u>	<u>-810 000</u>	<u>-779 790</u>	<u>21 236</u>
Korkotuotot	0		0	8 974	-8 974
Muut rahoitustuotot	0		0	6 401	6 401
Kunnalle maksetut korkokulut	110 000		110 000	85 835	24 165
Muille maksetut korkokulut	0		0	661	-661
Korvaus peruspääomasta	700 000		700 000	708 642	-8 642
Korkokulut	0		0	0	0
Muut rahoituskulut	0		0	27	-27
YLIJÄÄMÄ ENNEN SATUNN. ERIÄ	-239 635	0	-239 635	451 866	-691 501
YLIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	-239 635	0	-239 635	451 866	-691 501
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	15 000		15 000	15 106	106
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	-224 635	0	-224 635	466 972	-691 607

Investoinnit	ALKUPERÄI- NEN TA 2023	TA-MUU- TOKSET	MUUTETTU TA 2023	TOTEUTUMA	POIK- KEAMA
Menot	2 500 000	0	2 500 000	2 463 341	36 659
Tulot	70 000	0	70 000	67 559	-2 441
Netto	-2 430 000	0	-2 430 000	-2 395 782	34 218

Rahoituslaskelma	ALKUP.	TA-	MUUTETTU	TOTEU-	POIK-
	TA 2023	MUUTOKSET	TA 2023	TUMA	KEAMA
Toiminnan rahavirta	1 441 365	0	1 441 365	2 058 667	617 302
Liikeylijäämä	570 365	0	570 365	1 231 656	661 291
Poistot ja arvonalentumiset	1 681 000	0	1 681 000	1 627 051	-53 949
Rahoitustuotot ja -kulut	-810 000	0	-810 000	-779 790	30 210
Satunnaiset erät	0	0	0	-20 250	-20 250
Investointien rahavirta	-2 430 000	0	-2 430 000	-2 375 532	54 468
Investointimenot	-2 500 000	0	-2 500 000	-2 463 341	36 659
Rahoitusosuudet investointimenoihin	70 000		70 000	67 559	-2 441
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot			0	20 250	20 250
Toiminnan ja investointien rahavirta	-988 635	0	-988 635	-316 865	671 770
Rahoituksen rahavirta					
Lainakannan muutokset	1 160 000	0	1 160 000	1 148 633	-11 367
Pitkäaik. lainojen lis. kunnalta	2 000 000	0	2 000 000	1 888 889	111 111
Pitkäaik. lainojen lis. muilta	0	0	0	0	0
Pitkäaik. lainojen väh. kunnalle	-840 000	0	-840 000	-740 256	-99 744
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	0	393 589	393 589
Vaihto-omaisuuden muutos (väh.+/lis.-)	0	0	0	-2 474	2 474
Saamisten muutos kunnalta (väh.+/lis.-)	0	0	0	125 447	-125 447
Saamisten muutos muilta (väh.+/lis.-)	0	0	0	1 239 383	-1 239 383
Korottomien velkojen muutos kunnalta (väh.-/lis.+)	0	0	0	161 897	-161 897
Korottomien velkojen muutos muilta (väh.-/lis.+)	0	0	0	-1 130 663	1 130 663
Rahoituksen rahavirta	1 160 000	0	1 160 000	1 542 222	382 222
Rahavarojen muutos	171 365	0	171 365	1 225 357	1 053 992

Tuotot: Talusveden myynti laski ja laskutettava jätevesimäärä nousi vuoteen 2022 verrattuna.

Asumiskäyttö

Monissa kerros- ja rivitaloissa tehdyt uudistukset tuovat säästöjä vedenkulu-
tukseen siten, ettei tavanomainen uudisrakentaminen (2023: 1 kiinteistöliitty-
mää) näy laskutettavan vesimäärän lisääntymisessä.

Teollisuus ja palvelut

Teollisuuslaitosten ja liike-elämän osuus laskutetusta vesimäärästä on
44,2 % ja jätevesimäärästä 38,1 %. Kaupunkikonsernin osuus laskutetusta
vesimäärästä on 6,3 % ja jätevesimäärästä 13,9 %. Naapurikuntien osuus
laskutetuista jätevesistä oli 15,3 %.

Kulut: **Palvelujen ostot** (1 103 121 euroa). Toimisto- ja asiantuntijapalveluita käytettiin 73 388 eurolla. Asiantuntijapalvelujen, tietoliikennekustannusten sekä talous- ja palkkahallinnon hoitamisen lisäksi tähän ryhmään kirjataan mm. vakuutukset, koulutus, posti- ja puhelinkulut sekä työterveyspalvelut. Ostopalveluina hoidetaan myös mm. talousvesi- ja jätevesianalyysit, jotka teetetään akkreditoidussa laboratorioissa. Jätevedenkäsittelyn tuloksena syntyneen lietteen ostopalveluna hankitun jatkokäsittelyn kulut 264 443 euroa.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat (1 028 635 euroa). Tästä noin 542 854 euroa koostuu sähkökuluista, joista jäteveden käsittelyn (pumppaamot ja puhdistamo) osuus on 278 067 euroa. Talousveden tuotannon ja jakelun (vedenotamat, vesitorni, paineenkorotusasemat) osalta sähkökulut olivat 189 528 euroa. Energiansäästöön tähtäävät toimet ovat mukana sekä jokapäiväisessä työssä että investointien suunnittelussa. Esim. pumppaamoiden säännöllinen huolto, pumppauksen optimointi ja vuotovesien vähentäminen pienentävät energian tarvetta jäteveden siirrossa ja käsittelyssä.

Kemikaaleja tarvitaan lähinnä jäteveden puhdistusprosessissa, mutta myös vedenottamoilla. Kemikaalikulut v. 2023 olivat yhteensä 164 760 euroa. Koneita, kalustoa ja verkoston osia hankittiin tarpeen mukaan. Vesihuoltoliikelaitoksen toimiston ja eri työpisteiden toimistokoneet ja –ohjelmat, kuten vesihuollon automaation ja kaukovalvonnan laitteet on pidetty vesihuoltopalveluiden laadukkaan ja tehokkaan toimittamisen edellyttämällä tasolla.

Liiketoiminnan muut kulut (75 447 euroa). Kulut koostuvat lähinnä maa- ja vesialuevuokrista, toimitilavuokrista sekä koneiden ja laitteiden vuokrista (yhteensä 102 883 euroa). Lisäksi erässä ovat mukana autoverot, luottotappiot, (epävarmojen saatavien poistaminen tileistä, yhteensä +49 487 euroa) sekä muut kulut (2 326 euroa), joita ovat mm. perintäkulut.

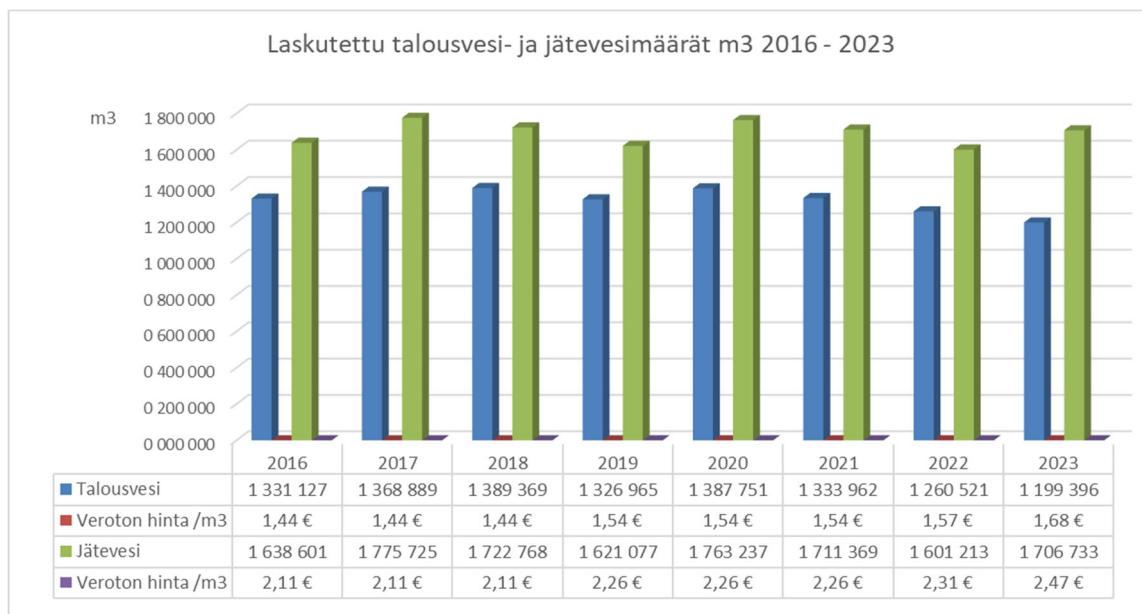
Rahoitustuotot ja -kulut:

Korvaus peruspääomasta (tuloutus) oli suunnitelman mukainen (708 642 euroa). Korvauksen määrässä on huomioitu tukkuvesialennus yhteensä 91 358 euroa, jonka Forssan kaupunki valtuuston päätöksen mukaisesti hyvitti vesihuoltoliikelaitokselle.

Poistot: Toteutuma oli 1 627 051 euroa, joka on 53 949 euroa alle talousarviossa hyväksytyn.

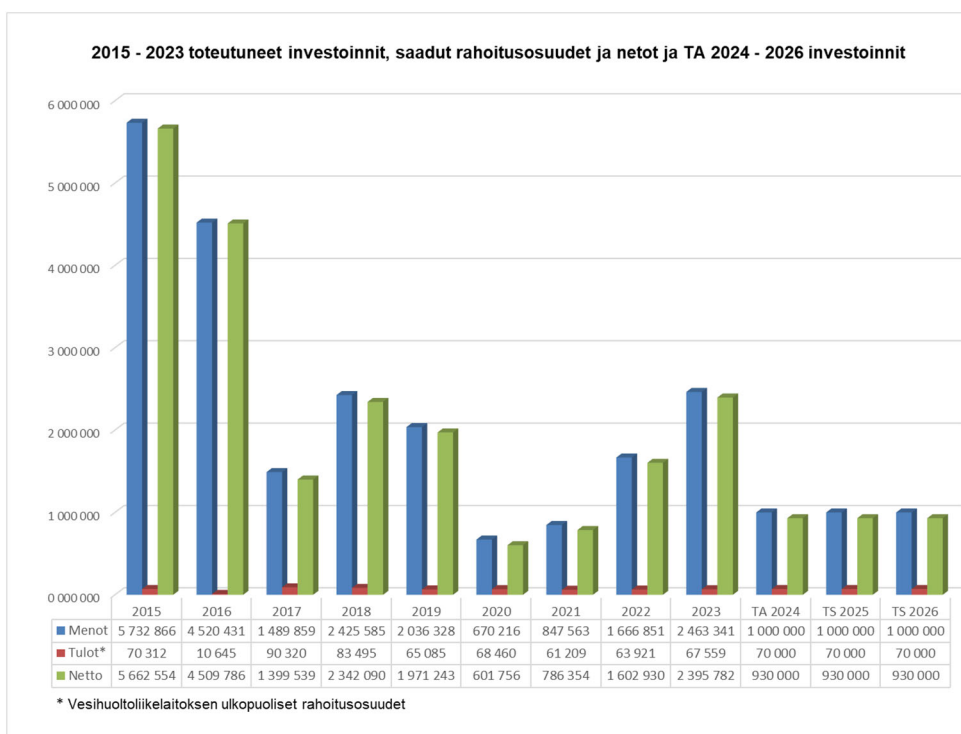
Palvelujen myynti:

Uusia kiinteistöjä liitettiin 2023 aikana seuraavasti: vesiverkostoon liittyjiä oli 2 kpl:tta, viemäriverkostoon liittyjiä 2 kpl:tta ja hulevesiverkostoon yksi liittyjä. Liittymismaksuja saatiin yhteensä 14 856 euroa (2022: 27 020 euroa).

Laskutettu talousvesi- ja jätevesimäärä (m³) rakennustyypeittäin

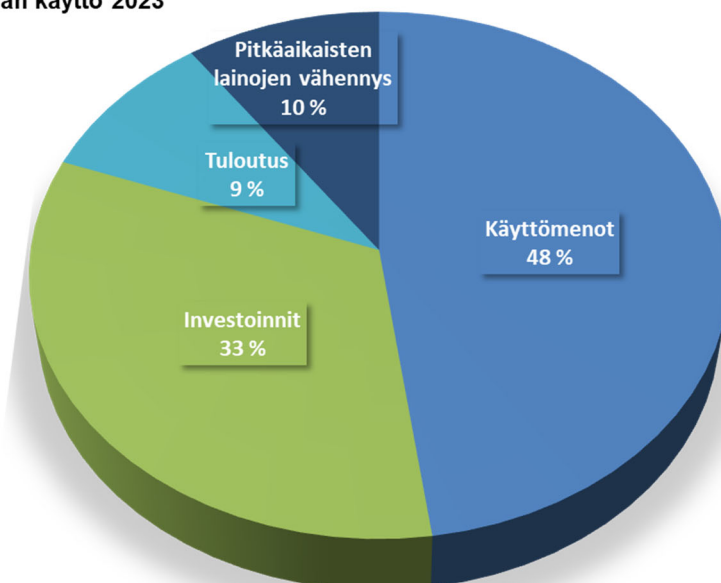
Veden ja jäteveden myynti m ³	2021		2022		2023	
	vesi	jätevesi	vesi	jätevesi	vesi	jätevesi
Omakotitalot	286 997	246 085	269 502	230 243	249 111	215 490
Kerros- ja rivitalot	324 980	324 931	317 224	317 224	313 636	313 636
Teollisuus- ja liike-elämä	611 291	717 989	564 062	601 083	530 521	650 620
Vesiyhtymät	419	0 m ³	390	0	281	0
Valtionlaitokset, sairaala, seurakunta	24 651	24 509	21 742	21 644	20 303	20 214
Kaupungin koulut ja muut laitokset	71 458	128 450	76 711	62 175	75 484	237 143
Muut	10 898	8 990	10 890	11 824	10 060	8 324
Naapurikunnat	3 268	260 415	0	270 165	0	261 306
Yhteensä	1 333 962	1 711 369	1 260 521	1 514 358	1 199 396	1 706 733

Investointien erittely

Verkosto	
Vesijohtoverkosto	412 621 €
Viemäriverkosto	3 498 €
Hulevesiverkosto	0 €
Muut verkostojen laitteet	28 845 €
JVP koneet ja laitteet	14 493 €
Kuljetusvälineet	148 339 €
Muut koneet ja kalusto	-3 498 €
Keskeneräiset hankkeet	1 859 044 €
Yhteensä	2 463 342 €

Rahan käyttö 2023

8. Tilinpäätöslaskelmat

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
Liikevaihto	6 287 475,53	6 191 993,60
Liiketoiminnan muut tuotot	32 343,33	10 161,16
Tuet ja avustukset kunnalta	33 876,68	12 439,41
Materiaalit ja palvelut	<u>-2 131 755,87</u>	<u>-2 016 967,89</u>
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 028 634,97	-927 577,03
Palvelujen ostot	-1 103 120,90	-1 089 390,86
Henkilöstökulut	<u>-1 287 784,99</u>	<u>-1 274 700,53</u>
Palkat ja palkkiot	-1 043 247,11	-999 273,92
Henkilösivukulut	<u>-244 537,88</u>	<u>-275 426,61</u>
Eläkekulut	-201 431,05	-238 080,27
Muut henkilösivukulut	-43 106,83	-37 346,34
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 627 050,93	-1 613 500,40
Liiketoiminnan muut kulut	-75 447,28	-134 530,68
LIIEKEYLIJÄÄMÄ	1 231 656,47	1 174 894,67
Rahoitustuotot ja -kulut	<u>-779 790,43</u>	<u>-783 221,70</u>
Korkotuotot	8 973,59	0,00
Muut rahoitustuotot	6 400,50	7 489,03
Kunnalle maksetut korkokulut	-85 834,56	-70 430,02
Muille maksetut korkokulut	-661,46	-254,33
Korvaus peruspääomasta	-708 641,94	-719 971,45
Muut rahoituskulut	-26,56	-54,93
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	451 866,04	391 672,97
Satunnaiset tuotot ja kulut	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00
Satunnaiset kulut	0,00	0,00
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	451 866,04	391 672,97
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	15 106,32	16 419,91
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	<u>466 972,36</u>	<u>408 092,88</u>
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		
Sijoitetun pääoman tuotto, % *	5,6	5,5
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, % *	5,6	5,5
Voitto, %	7,2	6,3

* Tunnusluvun vertailtavuutta liikelaitosten kesken voi heikentää se, että pysyvien vastaavien hyödykkeiden kirjanpitoarvo saattaa poiketa olennaisesti käyvästä arvosta.
Vesihuoltoliikelaitoksen omaisuuden nykyarvo poikkeaa olennaisesti taseen arvoista.

TULOSLASKELMA, vesi- ja viemärlaitostoiminta	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
Liikevaihto	6 283 475,53	6 191 993,60
Liiketoiminnan muut tuotot	32 343,33	10 161,16
Materiaalit ja palvelut	<u>-2 104 105,47</u>	<u>-2 011 499,39</u>
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 028 147,42	-927 577,03
Palvelujen ostot	-1 075 958,05	-1 083 922,36
Henkilöstökulut	<u>-1 275 771,16</u>	<u>-1 267 206,58</u>
Palkat ja palkkiot	-1 033 256,60	-993 047,05
Henkilösivukulut	<u>-242 514,56</u>	<u>-274 159,53</u>
Eläkekulut	-199 765,24	-237 052,84
Muut henkilösivukulut	-42 749,32	-37 106,69
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 559 492,06	-1 549 579,64
Liiketoiminnan muut kulut	-75 447,28	-134 530,68
LIIEKEYLIJÄÄMÄ	1 301 002,89	1 239 338,47
Rahoitustuotot ja -kulut	<u>-779 790,43</u>	<u>-783 221,70</u>
Korkotuotot	8 973,59	0,00
Muut rahoitustuotot	6 400,50	7 489,03
Kunnalle maksetut korkokulut	-85 834,56	-70 430,02
Muille maksetut korkokulut	-661,46	-254,33
Korvaus peruspääomasta	-708 641,94	-719 971,45
Muut rahoituskulut	-26,56	-54,93
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	521 212,46	456 116,77
Satunnaiset tuotot ja kulut	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00
Satunnaiset kulut	0,00	0,00
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	521 212,46	456 116,77
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	15 106,32	16 419,91
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	<u>536 318,78</u>	<u>472 536,68</u>

LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

Sijoitetun pääoman tuotto, %	*	6,1	6,0
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	*	6,1	6,0
Voitto, %		8,3	7,4

* Tunnusluvun vertailtavuutta liikelaitosten kesken voi heikentää se, että pysyvien vastaavien hyödykkeiden kirjanpitoarvo saattaa poiketa olennaisesti käyvästä arvosta.
Vesihuoltoliikelaitoksen omaisuuden nykyarvo poikkeaa olennaisesti taseen arvoista.

TULOSLASKELMA, hulevesi	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
Liikevaihto	4 000,00	0,00
Tuet ja avustukset kunnalta	33 876,68	12 439,41
Materiaalit ja palvelut	<u>-27 650,40</u>	<u>-5 468,50</u>
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-487,55	0,00
Palvelujen ostot	-27 162,85	-5 468,50
Henkilöstökulut	<u>-12 013,83</u>	<u>-7 493,95</u>
Palkat ja palkkiot	-9 990,51	-6 226,87
Henkilösivukulut	<u>-2 023,32</u>	<u>-1 267,08</u>
Eläkekulut	-1 665,81	-1 027,43
Muut henkilösivukulut	-357,51	-239,65
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-67 558,87	-63 920,76
LIIKEALIJÄÄMÄ	-69 346,42	-64 443,80
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	<u><u>-69 346,42</u></u>	<u><u>-64 443,80</u></u>
LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT, hulevesi		
Sijoitetun pääoman tuotto, % *	-8,3	-7,8
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, % *	-8,3	-7,8

RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
Toiminnan rahavirta	<u>2 058 667,35</u>	<u>2 005 173,37</u>
Liikelyljäämä	1 231 656,47	1 174 894,67
Poistot ja arvonalentumiset	1 627 050,93	1 613 500,40
Rahoitustuotot ja -kulut	-779 790,43	-783 221,70
Satunnaiset erät	-20 249,62	0,00
Investointien rahavirta	<u>-2 375 532,85</u>	<u>-1 602 930,50</u>
Investointimenot	-2 463 341,34	-1 666 851,26
Rahoitusosuudet investointimenoihin	67 558,87	63 920,76
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	20 249,62	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	-316 865,50	402 242,87
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset	<u>1 148 632,89</u>	<u>-740 256,00</u>
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	1 888 888,89	0,00
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle	-740 256,00	-740 256,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	0,00	0,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	<u>393 589,27</u>	<u>-410 384,14</u>
Vaihto-omaisuuden muutos	-2 473,73	-11 367,56
Saamisten muutos kunnalta	125 446,68	-205 472,97
Saamisten muutos muilta	1 239 383,23	-1 362 707,85
Korottomien velkojen muutos kunnalta	161 896,57	-70 826,23
Korottomien velkojen muutos muilta	-1 130 663,48	1 239 990,47
Rahoituksen rahavirta	1 542 222,16	-1 150 640,14
Rahavarojen muutos	<u><u>1 225 356,66</u></u>	<u><u>-748 397,27</u></u>
Rahavarat 31.12.	1 688 009,63	462 652,97
Rahavarat 1.1.	462 652,97	1 211 050,24
Rahavarojen muutos	1 225 356,66	-748 397,27
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja inv. rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	5 666,9	3 499,1
Investointien tulorahoitus, %	86,8	125,1
Laskennallinen lainanhoitokate	1,5	1,5
Kassan riittävyys, pv	82,2	25,5
Quick ratio	1,0	0,8
Current ratio	1,1	0,9

RAHOITUSLASKELMA, vesi- ja viemärlaitostoiminta	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
Toiminnan rahavirta	<u>2 060 454,90</u>	<u>2 005 696,41</u>
Liikelylijäämä	1 301 002,89	1 239 338,47
Poistot ja arvonalentumiset	1 559 492,06	1 549 579,64
Rahoitustuotot ja -kulut	-779 790,43	-783 221,70
Satunnaiset erät	-20 249,62	0,00
Investointien rahavirta	<u>-2 339 048,66</u>	<u>-1 493 533,75</u>
Investointimenot	-2 359 298,28	-1 493 533,75
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	20 249,62	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	-278 593,76	512 162,66
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset	<u>1 148 632,89</u>	<u>-740 256,00</u>
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	1 888 888,89	0,00
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle	-740 256,00	-740 256,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	0,00	0,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	<u>393 589,27</u>	<u>-410 384,14</u>
Vaihto-omaisuuden muutos	-2 473,73	-11 367,56
Saamisten muutos kunnalta	125 446,68	-205 472,97
Saamisten muutos muilta	1 239 383,23	-1 362 707,85
Korottomien velkojen muutos kunnalta	161 896,57	-70 826,23
Korottomien velkojen muutos muilta	-1 130 663,48	1 239 990,47
Rahoituksen rahavirta	1 542 222,16	-1 150 640,14
Rahavarojen muutos	<u>1 263 628,40</u>	<u>-638 477,48</u>
Rahavarat 31.12.	2 701 333,05	1 437 704,65
Rahavarat 1.1.	1 437 704,65	2 076 182,13
Rahavarojen muutos	1 263 628,40	-638 477,48
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		
Investointien tulorahoitus, %	88,2	134,2
Lainanhoitokate	1,9	1,8
Laskennallinen lainanhoitokate	1,5	1,5
Kassan riittävyys, pv	134,1	81,5
Quick ratio	1,0	0,8
Current ratio	1,1	0,9

RAHOITUSLASKELMA, hulevesi	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
Toiminnan rahavirta	<u>-1 787,55</u>	<u>-523,04</u>
Liikealijäämä	-69 346,42	-64 443,80
Poistot ja arvonalentumiset	67 558,87	63 920,76
Investointien rahavirta	<u>-36 484,19</u>	<u>-109 396,75</u>
Investointimenot	-104 043,06	-173 317,51
Rahoitusosuudet investointimenoihin	67 558,87	63 920,76
Toiminnan ja investointien rahavirta	-38 271,74	-109 919,79
Rahavarojen muutos	<u><u>-38 271,74</u></u>	<u><u>-109 919,79</u></u>
Rahavarat 31.12.	-1 013 323,42	-975 051,68
Rahavarat 1.1.	-975 051,68	-865 131,89
Rahavarojen muutos	-38 271,74	-109 919,79

LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT:

Sijoitetun pääoman tuotto, % = $100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Muille maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Sijoitettu korollinen vieras pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaeht. varaukset})$

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, % = $100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Lainat kunnalta} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Voitto, % = $100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen varauksia} / \text{Liikevaihto})$

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä = Rahoituslaskelman välituloksen kertymä tilinpäätösvedolta ja neljältä edelliseltä vuodelta

Investointien tulorahoitus, % = $100 * (\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} - \text{Tuloverot}) / \text{Investointien omahankintameno}$

Laskennallinen lainanhoitokate = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa.

Korkokulujen lisäksi kaavaan on otettu mukaan korvaus peruspääomasta.

Lainanhoitokate = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Korkokulujen lisäksi kaavaan on otettu mukaan korvaus peruspääomasta.

Kassan riittävyys (pv) = $365 \text{ pv} * \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Quick ratio = $(\text{Rahat ja pankkisaamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Lyhytaikaiset saamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Current ratio = $(\text{Vaihto-omaisuus} + \text{Lyhytaikaiset saamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Rahat ja pankkisaamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Omavaraisuusaste, % = $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) = Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Lainakanta 31.12. = $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat} + \text{Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä})$

Lainat ja vuokravastuut 31.12. = $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Lainasaamiset 31.12. = Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

TASE

VASTAAVAA	31.12.2023	31.12.2022
PYSYVÄT VASTAAVAT	21 050 044,17	20 281 312,63
Aineettomat hyödykkeet	<u>73 723,42</u>	<u>155 432,28</u>
Muut pitkävaikutteiset menot	73 723,42	155 432,28
Aineelliset hyödykkeet	<u>20 961 940,75</u>	<u>20 111 500,35</u>
Maa- ja vesialueet	56 342,24	56 342,24
Rakennukset	3 198 082,84	3 456 256,93
Kiinteät rakenteet ja laitteet	14 865 585,70	15 725 758,11
Koneet ja kalusto	256 308,35	146 565,08
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 585 621,62	726 577,99
Sijoitukset	<u>14 380,00</u>	<u>14 380,00</u>
Muut saamiset	14 380,00	14 380,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 158 853,50	3 295 853,02
Vaihto-omaisuus	<u>142 751,78</u>	<u>140 278,05</u>
Aineet ja tarvikkeet	142 751,78	140 278,05
Saamiset	<u>1 328 092,09</u>	<u>2 692 922,00</u>
Pitkäaikaiset saamiset	<u>0,00</u>	<u>2 000,00</u>
Muut saamiset	0,00	2 000,00
Lyhytaikaiset saamiset	<u>1 328 092,09</u>	<u>2 690 922,00</u>
Myyntisaamiset	699 110,05	1 963 978,17
Saamiset kunnalta	247 312,48	372 604,47
Muut saamiset	1 303,97	2 295,27
Siirtosaamiset	380 365,59	352 044,09
Rahat ja pankkisaamiset	1 688 009,63	462 652,97
	<u>24 208 897,67</u>	<u>23 577 165,65</u>

TASE

VASTATTAVAA	31.12.2023	31.12.2022
OMA PÄÄOMA	13 531 262,53	13 064 290,17
Peruspääoma	6 386 237,96	6 386 237,96
Edellisten tilikausien ylijäämä	6 678 052,21	6 269 959,33
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	466 972,36	408 092,88
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	173 723,68	188 830,00
Poistoero	173 723,68	188 830,00
VIERAS PÄÄOMA	10 503 911,46	10 324 045,48
Pitkäaikainen	<u>7 539 490,67</u>	<u>6 613 080,00</u>
Lainat kunnalta	7 539 490,67	6 613 080,00
Lyhytaikainen	<u>2 964 420,79</u>	<u>3 710 965,48</u>
Lainat kunnalta	1 861 264,52	1 639 042,30
Saadut ennakot	174,61	174,61
Ostovelat	268 430,19	1 094 104,15
Korottomat velat kunnalta	493 676,10	331 779,53
Muut velat	43 880,43	40 464,20
Siirtovelat	296 994,94	605 400,69
	<u>24 208 897,67</u>	<u>23 577 165,65</u>
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	56,6	56,2
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	166,2	166,5
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	166,2	166,5
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	7 145	6 678
Lainakanta 31.12., 1000 €	9 401	8 251
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	9 401	8 251

TASE, vesi- ja viemärlaitostoiminta

VASTAAVAA	31.12.2023	31.12.2022
PYSYVÄT VASTAAVAT	20 234 953,08	19 435 146,86
Aineettomat hyödykkeet	<u>73 723,42</u>	<u>155 432,28</u>
Muut pitkävaikutteiset menot	73 723,42	155 432,28
Aineelliset hyödykkeet	<u>20 146 849,66</u>	<u>19 265 334,58</u>
Maa- ja vesialueet	56 342,24	56 342,24
Rakennukset	3 198 082,84	3 456 256,93
Kiinteät rakenteet ja laitteet	14 050 494,61	14 879 592,34
Koneet ja kalusto	256 308,35	146 565,08
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 585 621,62	726 577,99
Sijoitukset	<u>14 380,00</u>	<u>14 380,00</u>
Muut saamiset	14 380,00	14 380,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 158 853,50	3 295 853,02
Vaihto-omaisuus	<u>142 751,78</u>	<u>140 278,05</u>
Aineet ja tarvikkeet	142 751,78	140 278,05
Saamiset	<u>1 328 092,09</u>	<u>2 692 922,00</u>
Pitkäaikaiset saamiset	<u>0,00</u>	<u>2 000,00</u>
Muut saamiset	0,00	2 000,00
Lyhytaikaiset saamiset	<u>1 328 092,09</u>	<u>2 690 922,00</u>
Myyntisaamiset	699 110,05	1 963 978,17
Saamiset kunnalta	247 312,48	372 604,47
Muut saamiset	1 303,97	2 295,27
Siirtosaamiset	380 365,59	352 044,09
Rahat ja pankkisaamiset	1 688 009,63	462 652,97
	<u>23 393 806,58</u>	<u>22 730 999,88</u>

TASE, vesi- ja viemärlaitostoiminta

VASTATTAVAA	31.12.2023	31.12.2022
OMA PÄÄOMA	12 716 171,44	12 218 124,40
Peruspääoma	4 701 011,17	4 739 282,91
Edellisten tilikausien ylijäämä	7 478 841,49	7 006 304,81
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	536 318,78	472 536,68
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	173 723,68	188 830,00
Poistoero	173 723,68	188 830,00
VIERAS PÄÄOMA	10 503 911,46	10 324 045,48
Pitkäaikainen	<u>7 539 490,67</u>	<u>6 613 080,00</u>
Lainat kunnalta	7 539 490,67	6 613 080,00
Lyhytaikainen	<u>2 964 420,79</u>	<u>3 710 965,48</u>
Lainat kunnalta	1 861 264,52	1 639 042,30
Saadut ennakot	174,61	174,61
Ostovelat	268 430,19	1 094 104,15
Korottomat velat kunnalta	493 676,10	331 779,53
Muut velat	43 880,43	40 464,20
Siirtovelat	296 994,94	605 400,69
	<u>23 393 806,58</u>	<u>22 730 999,88</u>
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	55,1	54,6
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	166,3	166,5
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista	166,3	166,5
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	8 015	7 479
Lainakanta 31.12., 1000 €	9 401	8 251

TASE, hulevesi

VASTAAVAA	31.12.2023	31.12.2022
PYSYVÄT VASTAAVAT	815 091,09	846 165,77
Aineelliset hyödykkeet	<u>815 091,09</u>	<u>846 165,77</u>
Kiinteät rakenteet ja laitteet	815 091,09	846 165,77
	<u>815 091,09</u>	<u>846 165,77</u>

VASTATTAVAA	31.12.2023	31.12.2022
OMA PÄÄOMA	815 091,09	846 165,77
Jäännöspääoma	1 685 226,79	1 646 955,05
Liittymismaksurahasto		
Edellisten tilikausien alijäämä	-800 789,28	-736 345,48
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-69 346,42	-64 443,80
	<u>815 091,09</u>	<u>846 165,77</u>

KOKONAISTULOT JA -MENOT

TULOT	1.000 e	MENOT	1.000 e	
Toiminta		Toiminta		
Toimintatuotot	6 354	Toimintakulut	3 495	
Korkotuotot	9	Korkokulut	86	
Muut rahoitustuotot	6	Muut rahoituskulut	709	
Investoinnit		Investoinnit		
Rah.osuudet inv.menoihin	68	Investointimenot	2 463	
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 889	Pitkäaikaisten lainojen väh.	740	
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		Lyhytaikaisten lainojen väh.	0	
Kokonaistulot yhteensä	8 326	Kokonaismenot yhteensä	7 494	
Muut maksuvalmiuden muutokset	394			Muutos%
Rahavarojen muutos	-1 225	Kokonaismenot yhteensä v. 2016	9 360	-21,5 %
		Kokonaismenot yhteensä v. 2017	6 336	-32,3 %
		Kokonaismenot yhteensä v. 2018	8 206	29,5 %
		Kokonaismenot yhteensä v. 2019	8 641	5,3 %
		Kokonaismenot yhteensä v. 2020	6 996	-19,0 %
		Kokonaismenot yhteensä v. 2021	5 876	-16,0 %
		Kokonaismenot yhteensä v. 2022	6 624	12,7 %
		Kokonaismenot yhteensä v. 2023	7 494	13,1 %
Yhteensä	7 494			

9. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Jaksotuseriaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kaupunginvaltuusto on vahvistanut 10.12.2012 uudet poistosuunnitelmien perusteet ja kaupunginhallitus on vahvistanut 17.12.2012 poistosuunnitelman, jota on noudatettu 1.1.2013 lukien.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoa.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen keskihankintahinnan määräisenä.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6. Liikevaihdon erittely

	2023	2022
Vesimaksutuotot	2 180 558,06	2 132 326,49
Viemärimaksutuotot	3 979 823,21	3 966 669,30
Muut myyntituotot	123 094,26	96 968,47
	<u>6 283 475,53</u>	<u>6 195 964,26</u>

9. Palvelujen ostojen erittely

	2023	2022
Muiden palvelujen ostot	1 103 120,90	1 089 390,86

11. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Poistosuunnitelma hyödykeryhmittäin 1.1.2013 lukien, kv 10.12.2012, kh 17.12.2012

Vanhojen rakennusten poistoissa, mm. mädättämö, on noudatettu vanhaa 8 %:n menojännöspoistoa. Kaikissa muissa hyödykkeissä on noudatettu kh:n 17.12.2012 hyväksymää poistosuunnitelmaa.

	Poisto- menetelmä	Perusteet(kv hyv) poistoaika/%	Poistoaika/ poistoprosentti
<u>Aineettomat hyödykkeet</u>			
Kehittämismenot	Tasapoisto	2-5 vuotta	3 vuotta
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5-20 vuotta	5-20 vuotta
Atk-ohjelmistot	Tasapoisto	2-5 vuotta	3 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	2-5 vuotta	3 vuotta
<u>Aineelliset hyödykkeet</u>			
<u>Maa- ja vesialueet</u>			
<u>Rakennukset ja rakennelmat</u>			
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	20-50 vuotta	20 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20-30 vuotta	20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20-30 vuotta	20 vuotta
Asuinrakennukset	Tasapoisto	30-50 vuotta	30 vuotta

Talousrakennukset	Tasapoisto	10-20 vuotta	10 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	Menojäänn.poisto	15 % - 20 %	15 %
Sillat, laiturit, uimalat	Menojäänn.poisto	10 % - 25 %	15 %
Muut maa- ja vesirakenteet	Menojäänn.poisto	10 % - 20 %	15 %
Sähköjohdot, ulkovalaistuslaitteet	Menojäänn.poisto	15 % - 20 %	15 %
Liikenteen ohjauslaitteet	Tasapoisto	10-15 vuotta	10 vuotta
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	Tasapoisto	10-20 vuotta	10 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Tasapoisto	10-15 vuotta	10 vuotta
Koneet ja kalusto			
Muut kuljetusvälineet	Tasapoisto	4-7 vuotta	5 vuotta
Muut raskaat koneet	Tasapoisto	10-15 vuotta	10 vuotta
Muut kevyet koneet	Tasapoisto	5-10 vuotta	5 vuotta
Atk-laitteet	Tasapoisto	3-5 vuotta	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	3-5 vuotta	5 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	Käytön mukainen poisto	
Lisäksi			
Forssan Vesihuoltoliikelaitoksessa			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	Menojäänn.poisto	7 % - 10 %	8 %
Vedenjakeluverkosto	Menojäänn.poisto	7 % - 10 %	8 %
Viemäriverkko	Menojäänn.poisto	7 % - 10 %	8 %
Vedenottamot	Tasapoisto	20 vuotta	20 vuotta
Jätevedenpuhdistamo	Tasapoisto	20 vuotta	20 vuotta

Pienhankintaraja on 10.000 euroa.

Rakennukset ja rakennelmat:

Poistoaika pääsääntöisesti alaraja eli 20 vuotta 1.1.2013 lukien.

Poistojen laskenta tasapoistoilla aloitetaan hankinnan tai valmistumisen jälkeisestä seuraavan kuukauden alusta.

Menojäännöspoistot aloitetaan hankinta/valmistumisvuonna tehtävillä puolen vuoden poistoilla.

14. Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely	2023	2022
Satunnaiset tuotot		
Matkun vesiosuuskunnan avaava tase	0,00	0,00
Satunnaiset kulut		
Kojjärven jv-osuuskunnan avaava tase	0,00	0,00

Tasetta koskevat liitetiedot

19. Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

	Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet					
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	7 782,86	147 649,42	155 432,28	56 342,24	3 456 256,93	15 725 758,11	146 565,08	726 577,99	20 111 500,35
Lisäykset tilikauden aikana			0,00			455 959,21	148 338,50	1 859 043,63	2 463 341,34
Rahoitusosuudet tilikaudella			0,00			67 558,87			67 558,87
Vähennykset tilikauden aikana			0,00						0,00
Siirrot erien välillä			0,00						0,00
Tilikauden poisto	7 782,86	73 926,00	81 708,86		258 174,09	1 247 271,11	39 896,87		1 545 342,07
Arvonalennukset ja niiden palautukset			0,00						0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	73 723,42	73 723,42	56 342,24	3 198 082,84	14 866 887,34	255 006,71	2 585 621,62	20 961 940,75
Arvonkorotukset									
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tilikauden aikana kirjatut pienhankinnat 35.307,73 euroa

23. Saamisten erittely

Lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä	2023	2022
Myyntisaamiset	6 201,60	50 663,17
Lyhytaikaiset saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä		
Myyntisaamiset	5 259,21	16 121,52

24. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtosaamiset	377 215,59	348 894,09
Arviolaskutus joulukuulta	376 912,29	348 590,79
Puoluevero	303,30	303,30

25. Oman pääoman erittely

	2023	2022
Peruspääoma 1.1.	6 386 237,96	6 386 237,96
Peruspääoma 31.12.	6 386 237,96	6 386 237,96
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	6 678 052,21	6 269 959,33
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	6 678 052,21	6 269 959,33
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) 31.12.	466 972,36	408 092,88
Oma pääoma yhteensä 31.12.	13 531 262,53	13 064 290,17

27. Pitkäaikaiset velat

	2023	2022
Lainat kunnalta	3 689 577,77	3 652 056,00

30. Vieras pääoma

	2023	2022
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat	0,00	390,85
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä		
Ostovelat	0,00	0,00

31. Sekkitililimiitti

	2023	2022
Luotollisen sekkitilin sekkilimiitti 31.12.	600 000,00	600 000,00
- siitä käyttämättä oleva määrä	600 000,00	600 000,00

32. Muiden velkojen erittely

	2023	2022
Muut velat	43 880,43	40 464,20
Muut velat yhteensä	<u>43 880,43</u>	<u>40 464,20</u>

33. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotus	246 652,50	209 002,95
Muut henkilöstökuluihin liittyvät siirtovelat	50 053,97	37 363,78
Muut siirtovelat	288,47	359 033,96
Siirtovelat yhteensä	<u>296 994,94</u>	<u>605 400,69</u>

Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt
Ei ole tehty.

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

42. Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2023	2022
Henkilöstön lukumäärä	17	16
- joista osa-aikaisia	0	0
43. Henkilöstökulut	2023	2022
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	1 287 784,99	1 274 700,53
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	245 882,50	148 370,52
Henkilöstökulut yhteensä	1 533 667,49	1 423 071,05
44. Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetty luottamushenkilömaksut	2023	2022
Keskusta, Forssa	164,00	150,00
Kokoomus, Forssa	262,00	262,00
SDP Forssan paikallistoimikunta	562,00	569,00
Perussuomalaiset, Forssa	97,50	75,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	1 085,50	1 056,00

LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITTEIDEN LAJEISTA

Käytetyt kirjanpitokirjat:

Päiväkirja	sähköisenä
Pääkirja	sähköisenä
Tasekirja	sidottuna
Tase-erittelyt	paperitulosteina

Käytetyt tositesarjat:

Kirjanpito	
MUIST1	Muistio, ulk. RD
KOMTOS	Käyttöomaisuus
SISLAS	Sis.laskut, Rondo Laskutus
Ostoreskontra	
OSTOT	Ostolaskut Rondo
OMAKSU	Ostomaksut
Myyntireskontra	
MRPMAN	Manuaalisuoritukset
MRPVII	Viitesuoritukset
MRPHYV	Hyvityslaskujen kuittaus
MRPK	Tileistä poisto
MRP77	Laskulaji 77
MRP78	Laskulaji 78
MRP79	Laskulaji 79
Liittymät kirjanpitoon/ostoreskontraan	
PANKKI	Pankin tiliote
PALKAT	Palkkatositteet
VARAST	Varasto Sonet
OSTOT	Rondo sähköiset ostolaskut
Muut	
ALKUSA	Alkusaldot
BUD	Talousarvio

Selvitys kirjanpidon säilytyksestä:

Tasekirja säilytetään pysyvästi.

Muun kirjanpitoaineiston säilyttämisessä noudatetaan kirjanpitolain 2. luvun 10 §:n säännöksiä, paitsi tositateaineistoa säilytetään arkistonmuodostussuunnitelman mukaisesti 10 vuotta.

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Forssassa 20. maaliskuuta 2024

Ilkka Joenpalo
puheenjohtaja

Kimmo Paakkonen
vesihuoltojohtaja

Jyrki Jokela
varapuheenjohtaja

Kati Kaasalainen
jäsen

Marjut Kallioinen
jäsen

Kari Tasala
jäsen

TILINTARKASTUSMERKINTÄ

Olemme tarkastaneet tilinpäätöksen

Forssassa ____ . ____ . 2024

BDO Oy
Tilintarkastusyhteisö

Sari Isaksson
KHT, JHT